

VSZOSZ 30 éves jubileum és nemzetközi konferencia Budapest 2019. november 14.

Előadás címe:

***Megváltozott munkaképességű munkavállalók
rehabilitációs foglalkoztatása, annak támogatási
rendszer hazánkban és a vizionált jövő.***

Fókuszban a védett foglalkoztatás

Farkasné dr. Lukácsy Zita

VSZOSZ alelnök,

Esély Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezető igazgató

BEVEZETÉS

- A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása több évtizedes múltra tekint vissza hazánkban
- Gazdasági környezet változásával, változott
  - a foglalkoztattak létszámszerkezete
  - a munkáltatók köre és
  - a támogatási rendszer

A VSZOSZ tagszervezetei a védett foglalkoztatás területén dolgoznak

VSZOSZ tagszervezetei tulajdonosi szerkezet alapján

- állami
- önkormányzati
- egyesületi
- egyházi és
- magán tulajdonban lévő gazdasági társaságok

Nonprofit szervezetek, többségük közhasznú szervezet.

A védett foglalkoztatás általános jellemzői

- A szervezetek az ország egész területét lefedik. (központi telephely, fiók telepek)
- Piaci versenyben működnek, többségük bér munkát végez.
- Tevékenységi körök: textilipar, nyomda, csomagolóstechnika, asztalosipari, egyéb szerelő tevékenység, saját termék, szolgáltatások
- A foglalkoztatás munkaviszony keretében, határozott, ill. határozatlan idejű munkaszerződéssel történik.
- Foglalkoztatás időtartama: részmunkaidő, min. 4 óra, 5-6-7 óra
- Kereseti lehetőség: minimálbér vagy annak időarányos része, szakmunkás minimálbér, (min. bér 149 e Ft garantált bérmin. 191 e Ft 2019-ben)
- Foglalkoztatottak köre: megváltozott munkaképességű és fogyatékos munkavállaló,

- A foglalkoztatás feltétele:
  - megváltozott munkaképesség (összegészség-károsodás elérje vagy meghaladja a 40%-ot)
  - érvényes komplex orvosi minősítés,
  - az egészségi állapothoz ellátás párosulhat (rehabilitációs, rokkant ellátás, vagy rokkantsági járadék)
  - a munkavállaló nem érheti el a rá vonatkozó nyugdíj korhatárt. (jelenleg 65 év)

Munkakörülmények:

- akadálymentes környezet

Egyéb feltételek:

- szociális szakemberek alkalmazása
- segítő szolgáltatások biztosítása

A rehabilitációs foglalkoztatás támogatási rendszerének főbb változásai

- - 8/1983. (VI.29. EüM-PM-rendelet 2005, ill. 2006. július 01-ig volt hatályban, (normatív támogatás ösztönözte a létszám növekedését, 60000 fő 2004-ben + nyíltpiaci foglalkoztatás).
- 2006-tól életbe lépő új támogatási (pályázati) rendszer és az akkreditáció bevezetése. (részsikerek, jelentős létszámnövekedést nem hozott, nem volt egységes, hatékony és átlátható a rendszer).

- - 2011. évi változás a legjelentősebb és ma is ez van hatályban *(2011. évi CXCI. törvény, 327/2012 (XI:16.) Korm. rendelet)*
- működést jelenleg törvény és kormány rendelet szabályozza.
- megmaradt a pályázati rendszer (éves pályázat)
- maradt az akkreditáció (némi könnyítéssel)
- új komplex orvosi minősítési rendszer került **bevezetésre** *(mindenki felülvizsgálatra került, foglalkoztatás szolgálati időt eredményez)*

A védett és az akkreditált foglalkoztatókkal szembeni elvárás, szerepük a rehabilitációs foglalkoztatásban

(2011. évi CXCI. törvény, 327/2012 (XI:16.) Korm. rendelet)

- Akiknél lehetséges figyelembe venni a képzettséget, készségeket és felkészíteni a nyílt munkaerő piacon történő foglalkoztatásra.
- Csak azokat megtartani a védett keretek között, akik valóban csak ezeken a munkahelyeken tudnak teljesíteni.
- Szociális szakemberek segítségével a foglalkoztatási rehabilitáció mind eredményesebb megvalósítása.
- Lehetőséget biztosítani azoknak akik alkalmasak arra, hogy intézményből kikerüljenek a védett foglalkoztatóba (ne duguljon be a rendszer),
- Megtartva a foglalkoztatási szintek közötti átjárást (vissza a nyílt piacból a védettbe és védettből az intézetibe). Híd a foglalkoztatási szintek között.

A szervezetek működéséhez rendelkezésre álló források:

- állami költségvetési támogatás (pályázat)
- saját árbevétel
- esetlegesen fenntartói (állami, önkormányzati, egyesületi) támogatás,
- pályázati forrás (EU-s, hazai)

Aktív munkaerő-piaci eszközök

amelyek a megváltozott munkaképességű és fogyatékos munkavállalók foglalkoztatását segítik

- Költségvetésből:

- akkreditált foglalkoztatók támogatása (éves pályázat, létszámra pályázunk, a támogatás összege

- 2019-ben 1.415e Ft/fő/év a támogatás intenzitás közhasznú szervezetek esetében 100%, egyéb esetben 75%, degresszivitás a tranzitfoglalkoztatásnál)

- fejlesztő foglalkoztatás

- integrációs programok

- Egyéb ösztönzők:

- rehabilitációs hozzájárulás kiváltása (25 fő felett 5% mmvk foglalkoztatása, ha nem, befizetési-kötelezettség 1.341e Ft/fő/év 2019-ben)

- szociális hozzájárulási adókedvezmény (minden mmvk-s után jár, a minimálbér kétszereséig. Jelenleg 17,5%)

- 20 fő alatti vállalkozások adókedvezménye

Aktív munkaerő-piaci eszközök

Foglalkoztatás elősegítését célzó intézkedések:

- Foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások
- Foglalkozási rehabilitációs célú programokba bevonás (EFOP 111, VEKOP 713)
- Nyílt munkaerőpiacra közvetítés
- Közfoglalkoztatásba irányítás

•

Uniós forrás: - egyéni fejlesztésre, elhelyezkedés bértámogatással, szolgáltatások biztosítása, fejlesztésekre, képzések támogatása stb.

- Támogatóprogramok: Fogyatékoság-barát díj, Segítő Vásárlás

Létszámadatok / támogatási összeg 2019 év

Jelenleg mintegy 150 e fő megváltozott munkaképességű ember dolgozik, ebből:

29-30 e fő védett foglalkoztatásban, (akkreditált szervezeteknél)

6-7 e fő fejlesztő foglalkoztatásban

115-116 e fő a nyílt munkaerőpiacon

- 68-70 e fő után fizetnek a munkáltatók rehabilitációs hozzájárulást ennek összege 90 milliárd Ft

Védett foglalkoztatás támogatására 43 milliárd Ft

Fejlesztő foglalkoztatásra 6 milliárd Ft

15 milliárd Ft-ot tesz ki a szociális hozzájárulási adókedvezmény

Kormányzati intézkedéseknek köszönhetően

A megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerő piaci helyzete egyértelműen javult.,

- ténylegesen van választási lehetőségük, (de jobban a a szakmával rendelkezőknek),
- emiatt nagyobb minden területen a fluktuáció,
- a munkaerő-piacon több munkáltatónál is javult a helyzet (akadálymentesítés, speciális munkakörülmények, kijelölt segítők, pályázat Fogycatékosság barát munkahely cím, stb.) ami mindenkinek előnyös
- már a nyílt munkaerő piacon többet keresnek mint a védett munkahelyen,

de

- még mindig kevesebb a személyre szabott segítség, kevés a szociális szakember,
- olyan rugalmasságot várnak el, amivel általában az mmk-s munkavállaló nem rendelkezik,
- ezért többen visszatérnek a védett foglalkoztatásba.

A jelenlegi munkaerőhiány következménye: egyre nehezebb a védett munkáltatóknál a munkaerő-utánpótlás, jellemzően a súlyos fogyatékos és gyengébb teljesítményt nyújtó munkaerő marad.

A VÁRHATÓ JÖVŐ

- A rehabilitációs foglalkoztatásra a múltban is jelenleg is és a jövőben is szükség lesz.
- Mindig lesz megváltozott munkaképességű és fogyatékos munkavállaló
- Nem tud mindenki a nyílt munkaerőpiacon dolgozni
- Nem az a fontos hogy hol, a foglalkoztatás a lényeg mert
A FOGLALKOZTATÁS A LEGOLCSÓBB TÁMOGATÁSI FORMA.
- Az állami támogatásra minden foglalkoztatási szinten szükség van
- Ösztönzés és anyagi támogatás nélkül a rehabilitációs foglalkoztatás NEM MŰKÖDIK!
- Folyamatos együttműködés szükséges a mindenkori kormány és a szakmai szervezetek között

A KISZÁMÍTHATÓ JÖVŐ ÉRDEKÉBEN A KÖVETKEZŐ INTÉZKEDÉSEK MEGTÉTELE SZÜKSÉGES:

- Az eltelt 8 év értékelése, a jelenlegi szabályok felülvizsgálata
- Olyan új szabályok megalkotása, amelyek egységesen tartalmazzák a különböző foglalkoztatási szintek szabályait,
- Az akkreditációt meg kell tartani,
- A pályáztatási rendszert meg lehet tartani de egyszerűsítés szükséges,
- A hosszabb távú tervezés érdekében a 3 éves keretszerződés visszaállítása javasolt,
- Kiszámítható támogatás szükséges (Pl. jogszabályi automatizmus minimálbérhez igazítva),
- Eltérő támogatás a foglalkoztatási szintekhez igazodva (nyílt piac, védett, fejlesztő)
- Források biztosítása a fejlesztésekhez (lehet pályázat, egyszeri támogatás visszaállítása)
- Források szükségesek a képzéshez, a kulturális és szabadidős tevékenységhez is.

A CÉL NEM VÁLTOZOTT

Szükséges:

- a rehabilitációs foglalkoztatás fenntartása
- a mmvk. munkavállalók munkaerő piaci helyzetének javítása
- a foglalkoztatottak számának növelése

Együttműködés, politikai akarat, forrás

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!